

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ปัญหา การทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับ ปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำ เครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของ การปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนการบริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการใช้ประเมินความเสี่ยงการทุจริต จะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบ แห่งชาติที่๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการปฏิบัติโดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ่าละออง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้

โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกัน การทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
ส่วนที่ ๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
๑. ความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๑
๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
๑. การระบุความเสี่ยง	๓
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๔
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๗
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๙
๕. มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๑

ส่วนที่ ๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้สถาบันมีการบริหารงานด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้
- ๔) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม ได้แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการ ดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา
๒. อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๕. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๔. มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. การจัดทำรายงานการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรมเหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบกับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังและการกำหนดมาตรการ/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

๑) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม ได้สรุปเหตุการณ์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และประพจน์มีขอบ ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลการระบุความเสี่ยงจากหน่วยงานภายในสถาบัน ทั้งนี้ ความเสี่ยงที่วิเคราะห์ได้มีทั้งความเสี่ยงที่มาจากปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ (Known Factor) และปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Unknown Factor)

Known Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อนคาดว่าจะมีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้า ปัญหา/ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ตารางที่ ๑ แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว (Known Factor)	ยังไม่เคยเกิดขึ้น (Unknown Factor)
ด้านการอนุมัติ อนุญาต			
๑	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบนใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ให้บุคคลหรือผู้รับบริการการรับสินบนของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่าซึ่ง ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่		✓
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ			
๒	๑. เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มาติดต่อ ๒. ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือญาติหรือ พวกพ้อง		✓

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว (Known Factor)	ยังไม่เคยเกิดขึ้น (Unknown Factor)
การจัดซื้อจัดจ้าง			
๓	๓.๑ จัดทำโครงการ/จัดซื้อ จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง		✓
	๓.๒ การจัดหาพัสดุบางรายการไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐		✓
การบริหารงานบุคคล			
๔	กระบวนการสรรหาพนักงานจ้าง อาจมีการนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน ในหน่วยงาน		✓

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยง ทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียดชัดเจนมากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Know Factor
- หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่ เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor

๒) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

กระบวนการประเมินความเสี่ยงของโรงเรียน จะทำการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) อันเนื่องมาจากความเสี่ยง

๑.๑ เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) หมายถึง การประเมินโอกาสของการที่แต่ละเหตุการณ์จะเกิดขึ้นโดยการพิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน หรือการคาดการณ์ ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดในอนาคต โดยมีระดับคะแนน ดังนี้

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)		
ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อยมาก
๒	น้อย	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อย
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นปานกลาง
๔	มาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นมาก
๕	มากที่สุด	มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากที่สุด

๑.๒ เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impace) ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน หมายถึง ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรง และมูลค่าความเสียหายจาก ความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับ โดยมีระดับคะแนน ดังนี้

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความ โปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และ สังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
๔	มาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๕	มากที่สุด	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบไม่มี

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

๑. สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

๒. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังใน ระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้

๓. สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนนี้ยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

๔. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ช่วงระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑ – ๓ คะแนน	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง (มีผลกระทบหน่วยงานภายใน ส่วนระดับงาน)
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔ – ๙ คะแนน	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม (มีผลกระทบหน่วยงานภายใน ส่วนของกลุ่มงาน)
ระดับความเสี่ยงสูง	๑๐ – ๑๖ คะแนน	ส้มแดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (มีผลกระทบต่อหน่วยงานภายใน ส่วนของสถานศึกษา)
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๗ – ๒๕ คะแนน	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดยการหยุดยกเลิก เปลี่ยนแปลง กิจกรรม (มีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก)

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Like hood)				

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
ด้านการอนุมัติ อนุญาต					
๑	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลหรือผู้รับบริการ ๒. การรับสินบนของของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่าซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่	✓			

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ					
๒	๑. เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มาติดต่อ ๒. ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้อง	✓			
การจัดซื้อจัดจ้าง					
๓	๓.๑ จัดทำโครงการ/จัดซื้อ จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง		✓		
	๓.๒ การจัดหาพัสดุบางรายการไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐		✓		
การบริหารงานบุคคล					
๔	๔.๑ กระบวนการสรรหาพนักงานจ้าง อาจมีการนำระบบอุปถัมภ์ หรือ การรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้า ทำงาน		✓		

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ค่าความเสี่ยงรวม คัดจากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวังมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้นๆ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้นๆ (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นต่ำใน การเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาควิชาเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่าย เพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๓

ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตาราง : SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง

ตาราง : ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
		ค่าควรเป็น ๓ หรือ ๒	ค่าควรเป็น ๑

ตารางที่ : ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาควิชาเครือข่าย		×	×
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		×	×
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		×	×
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	×	×	
ผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	×	×	

ตารางที่ ๓ แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix) โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น		ระดับความรุนแรง			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น×รุนแรง
		ของการเฝ้าระวัง		ผลกระทบ			
		ขั้นตอนหลัก MUST	ขั้นตอนรอง SHOULD	๑	๒	๓	
ด้านการอนุมัติ อนุญาต							
๑	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลหรือผู้รับบริการ ๒. การรับสินบนของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่าซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่		๑		๒		๒
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ							
๒	๑. เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มาติดต่อ ๒. ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้อง		๑		๒		๒
การจัดซื้อจัดจ้าง							
๓	๓.๑ จัดทำโครงการ/จัดซื้อ จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	๒			๒		๔
	๓.๒การจัดหาพัสดุบางรายการไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	๒			๒		๔

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง		ระดับความรุนแรงผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็นxรุนแรง
		ขั้นตอนหลัก MUST	ขั้นตอนรอง SHOULD	๑	๒	๓	
การบริหารงานบุคคล							
๔	กระบวนการสรรหาพนักงานจ้าง อาจมีการนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงานในหน่วยงาน	๒				๒	๔

การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment) โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม ได้นำค่าความเสี่ยง (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการ

ควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพ การจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ / ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ ยอมรับได้มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับ มอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
ด้านการอนุมัติ อนุญาต					
๑	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือ การรับสินบน ๑.ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลหรือผู้รับบริการ ๒.การรับสินบนของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่าซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่	ดี	✓		
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้ บริการตามภารกิจ					
๒	๑. เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มาติดต่อ ๒. ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้อง	ดี	✓		
การจัดซื้อจัดจ้าง					
๓	๓.๑ จัดทำโครงการ/จัดซื้อ จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	พอใช้		✓	
	๓.๒การจัดหาพัสดุบางรายการไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	พอใช้		✓	
การบริหารงานบุคคล					
๔	กระบวนการสรรหาพนักงานจ้าง อาจมีการนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงานในหน่วยงาน	ดี		✓	

๑) มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๑ แผนบริหารความเสี่ยง

โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม ได้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง และระดับ ค่อนข้างสูง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง โดยกำหนดมาตรการป้องกันการ ทุจริตในแต่ละความเสี่ยง รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
ด้านการอนุมัติ อนุญาต		
๑	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลหรือผู้รับบริการ ๒.การรับสินบนของของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่า ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่	๑. จัดทำเอกสารที่ระบุรายละเอียดข้อปฏิบัติต่างๆ ในการปฏิบัติงานที่จะเป็นการป้องกันการไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตในเรื่องต่าง ๆ ๒. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรทุกระดับถือปฏิบัติ ๓. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต ๔. ประกาศนโยบาย No gift Policy
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้ บริการตามภารกิจ		
๒	๑. เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มาติดต่อ ๒. ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือญาติหรือ พวกพ้อง	๑. ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรม/หลักธรรมาภิบาล ๒. ช่องทางการร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบ ๓. เสริมสร้างวัฒนธรรมการละอายและไม่ทนต่อการทุจริต

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
การจัดซื้อจัดจ้าง		
๓	๓.๑ จัดทำโครงการ/จัดซื้อ จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	๑. ให้ยึดพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐
	๓.๒ การจัดหาพัสดุบางรายการไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อ จัดจ้าง อย่างเคร่งครัด ๒. อบรมความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
การบริหารงานบุคคล		
๔	กระบวนการสรรหาพนักงานจ้าง อาจมีการนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงานในหน่วยงาน	๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ๒. กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ให้มีความชัดเจนเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการสรรหา

ตาราง : SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง

ตาราง : ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
		ค่าควรเป็น ๓ หรือ ๒	ค่าควรเป็น ๑

ตารางที่ : ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาาีเครือข่าย		×	×
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		×	×
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		×	×
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	×	×	
ผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	×	×	

ตารางที่ ๓ แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix) โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง		ระดับความรุนแรงผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็นxรุนแรง
		ขั้นตอนหลัก	ขั้นตอนรอง	๑	๒	๓	
		MUST	SHOULD				
ด้านการอนุมัติ อนุญาต							
๑	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลหรือผู้รับบริการ ๒. การรับสินบนของขวัญหรือของกำนัล ที่มีค่าซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่		๑		๒		๒

การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ							
๒	1. เจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มาติดต่อ 2. ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้อง		๑		๒		๒
การจัดซื้อจัดจ้าง							
๓	๓.๑ จัดทำโครงการ/จัดซื้อ จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	๒			๒		๔
	๓.๒การจัดหาพัสดุบางรายการไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	๒			๒		๔
การบริหารงานบุคคล							
๔	กระบวนการสรรหาพนักงานจ้าง อาจมีการนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคล ที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงานในหน่วยงาน	๒			๒		๔

๑) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment) โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม ได้นำค่าความเสี่ยง (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพ การจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ / ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การ จัดการ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
ด้านการอนุมัติ อนุญาต					
๑	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือ การรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลหรือผู้รับบริการ ๒. การรับสินบนของขวัญหรือของกำนัล ที่ มีค่าซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่	ดี	✓		
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้ บริการตามภารกิจ					
๒	๑. เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับ ประชาชนผู้มาติดต่อ ๒. ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือ ญาติหรือพวกพ้อง	ดี	✓		
การจัดซื้อจัดจ้าง					
๓	๓.๑ จัดทำโครงการ/จัดซื้อ จัดจ้างที่ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่จำเป็น เอื้อ ประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	พอใช้		✓	
	๓.๒การจัดหาพัสดบบางรายการไม่ได้ ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	พอใช้		✓	
การบริหารงานบุคคล					
๔	กระบวนการสรรหาพนักงานจ้าง อาจมี การนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคล ที่ เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับ ผลประโยชน์เข้าทำงานในหน่วยงาน	ดี		✓	

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
ด้านการอนุมัติ อนุญาต		
๑	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลหรือผู้รับบริการ ๑. การรับสินบนของของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่า ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่	๑. จัดทำเอกสารที่ระบุรายละเอียดข้อปฏิบัติต่างๆ ในการปฏิบัติงานที่จะเป็นการป้องกันการไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตในเรื่องต่าง ๆ ๒. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรทุกระดับถือปฏิบัติ ๓. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต ๔. ประกาศนโยบาย No giftPolicy
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้ บริการตามภารกิจ		
๒	1. เจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มาติดต่อ 2.ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้อง	๑. ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรม/หลักธรรมาภิบาล ๒. ช่องทางการร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบ ๓. เสริมสร้างวัฒนธรรมการละอายและไม่ทนต่อการทุจริต
การจัดซื้อจัดจ้าง		
๓	๓.๑ จัดทำโครงการ/จัดซื้อ จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง ๓.๒ การจัดหาพัสดุบางรายการไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	๑. ให้ยึดพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อ จัดจ้างอย่างเคร่งครัด ๓. อบรมความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

การบริหารงานบุคคล		
๔	กระบวนการสรรหาพนักงานจ้าง อาจมีการนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน ในหน่วยงาน	๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ๒. กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนให้มีความชัดเจนเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของ คณะกรรมการสรรหา